

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Rady, kterým se na období 2014–2020 zavádí program „Evropa pro občany“

COM(2011) 884 final – 2011/0436 (APP)

(2012/C 299/22)

Zpravodaj: **pan GOBIŇŠ**

Dne 19. března 2012 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Rady, kterým se na období 2014–2020 zavádí program „Evropa pro občany“

COM(2011) 884 final – 2011/0436 (APP).

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 27. června 2012.

Na 482. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 11. a 12. července 2012 (jednání dne 11. července 2012), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 140 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 5 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) důrazně podporuje provádění programu „Evropa pro občany“ a stejně tak jeho základní charakteristiky, kterými jsou: povzbuzování a podpora aktivní účasti evropských občanů na politickém a veřejném životě, oboustranná solidarita a spolupráce založené na společných hodnotách a evropské identitě.

1.2 Aktivní občanství zahrnuje účast občanů, skupin občanů a organizací občanské společnosti, zejména sociálních partnerů, na tvorbě politik (vertikální dialog mezi občanskou společností a orgány veřejné správy) a také vytváření sítí mezi nimi a jejich spolupráci (horizontální dialog). EHSV vítá, že návrh počítá s podporou těchto dvou hledisek, třebaže by bylo vhodné přesněji stanovit podmínky horizontálního dialogu.

1.3 Obecně EHSV podporuje návrh Evropské komise, avšak žádá o výraznější zapojení Evropského parlamentu, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Výboru regionů a partnerů strukturovaného dialogu do přípravy, kontroly a vyhodnocení programu. Toto stanovisko je souhrnem konkrétních doporučení a úprav, které umožní zdokonalení daného programu tak, aby se mohl ještě více přiblížit občanům a přizpůsobit se jejich potřebám.

1.4 Jak uznává rovněž Evropská komise, orgány Evropské unie v současnosti mají závažné problémy s legitimitou. Nízká úroveň důvěry občanů, apatie a nedostatečná účast na rozhodovacím procesu závažně ohrožují evropskou myšlenku

a škodí kvalitě rozhodnutí a dlouhodobému rozvoji Unie⁽¹⁾. Tato situace se týká veřejné správy na všech úrovních: místní, vnitrostátní, nadnárodní i evropské. Finanční krytí programu navrhované pro účely provádění požadovaných činností je nedostatečné, bylo by proto vhodné vynaložit veškeré úsilí na to, aby bylo možné financování navýšit.

1.5 Program „Evropa pro občany“ musí být v souladu s demokratickými normami zakotvenými v Lisabonské smlouvě, jejichž silné postavení by měl v Evropě prosazovat, zejména pokud jde o mechanismy účasti a transparentnosti uvedené v člancích 10 a 11 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Nicméně program bude moci být plně funkční, pouze pokud instituce EU splní svou povinnost ohledně provádění zmíněných článků, zejména tím, že připraví zelené knihy. Program nemůže v žádném případě nahradit závazky různých generálních ředitelství Evropské komise přijaté na základě vlastních zdrojů a sloužit v oblastech působnosti, jež jim přísluší, k silnější podpoře zapojení občanů, dialogu a partnerství s občany, než tomu bylo dosud.

1.6 EHSV se rovněž seznámil s připomínkami řady organizací občanské společnosti, které se obávají, že roční pracovní programy mohou příliš omezit prostor vyhrazený dlouhodobějším tématům programu, či je naprosto zastítné nebo vyloučit možnost občanů stanovit si vlastní priority. Výbor tyto obavy sdílí.

1.7 Kapitola vyhrazená historické paměti musí podporovat společnou identitu a hodnoty. EHSV vítá navrhované rozšíření programu tak, aby zahrnoval uctění památky obětí nacistického

⁽¹⁾ Úř. věst. C 181, 21.6.2012, s. 137–142.

režimu a totalitního komunismu i po roce 1953 a význam úlohy, jakou zastávala společnost při sjednocení Evropy, jež byla po dlouhou dobu rozdělena.

1.8 EHSV zdůrazňuje, že je nutné podporovat trvalé, podstatné a co nejstrukturovanější zapojení občanů na všech úrovních a ve všech fázích rozhodovacího procesu.

Za tímto účelem EHSV přichází kromě již výše uvedených doporučení s těmito návrhy:

- Je třeba dát přednost grantům, které podporují strukturální změny, účast a využití institucionální paměti, a dbát na to, aby program nepoznamenala chybějící návaznost mezi stávajícím a nadcházejícím rozpočtovým obdobím. Pokud to bude nutné, je třeba stanovit přechodné období, aby bylo zaručeno plnění cílů během tohoto časového úseku.
- Hlavní výběrová kritéria programu musí být založena na evropském rozměru a zapojení občanů do otázek týkajících se Evropské unie, a ne na provádění na evropské úrovni. Je třeba rovněž předpokládat možné udílení grantů na zapojení do rozhodovacího procesu EU na vnitrostátní úrovni.
- Je zapotřebí zařadit do řídicí skupiny programu zástupce EHSV, Výboru regionů a partnerů strukturovaného dialogu, zjednodušit řízení projektů, zejména systém hodnocení, a zachovat přitom nezbytnou kontrolu.
- Je třeba uznat dobrovolnou činnost jako spolufinancování. Dále je třeba počítat se zvláštní podporou nebo specifickou kategorií projektů malého rozsahu pro členské státy, kde je situace obzvláště nepříznivá v oblastech, které souvisejí s cílem programu zaměřeným na činnost občanské společnosti, nebo v nichž je účast slabá.
- V případech, kdy je uchazečem, který předkládá projekt, veřejná správa, agentura či jakákoli instituce, jež získává největší část svého financování z daní, příspěvků či podobných zdrojů, je třeba stanovit povinné partnerství nejméně s jednou organizací občanské společnosti. Zvláště je třeba podpořit spolupráci mezi východem a západem, ať už v podobě partnerství měst či formou jiných projektů.

2. Obecné připomínky – obsah programu

2.1 Program „Evropa pro občany“ musí přispět ke konkretizaci demokratických norem zakotvených v Lisabonské smlouvě v praxi, zejména pokud jde o články 10 a 11 SEU. Evropská

občanská iniciativa je pouze jednou možností účasti stanovenou ve Smlouvě, je třeba, aby po ní brzy následovaly další. Tento program přinese své ovoce, pokud se EU lépe zhostí politických úkolů podrobně rozvedených v dalších stanoviscích EHSV, zejména nezbytné přípravy zelených knih k otázce občanské angažovanosti.

2.2 Jediným výslovně uvedeným právním základem návrhu je nyní článek 352 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) ⁽²⁾. EHSV vyzývá, aby byly upřesněny články základních dokumentů, v nichž jsou stanoveny cíle, kterých má program dosáhnout. Bylo by vhodné vyzdvihnout zejména články 10 a 11 SEU a článek 15 SFEU ⁽³⁾. Důvodová zpráva mimoto zmiňuje článek 39 Listiny základních práv, který stanoví právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu, neodkazuje však na ostatní zásadní články této listiny, jako je článek 11 (svoboda projevu a informací), článek 12 (svoboda shromažďování a sdružování), článek 41 (právo na řádnou správu) a články 20 až 26, které stanoví rovná práva osob a různých sociálních skupin a ochranu těchto práv ⁽⁴⁾. Nicméně mělo by být upřesněno, že tento program nemůže být ani jediným ani hlavním nástrojem pro naplnění výše uvedených cílů.

2.3 EHSV zdůrazňuje, že angažovanost a aktivní občanství představují všeobecnou a nedělitelnou hodnotu a že všechny úrovně veřejné správy (místní, vnitrostátní a evropská) jsou vzájemně propojeny. Mnohá rozhodnutí týkající se Evropské unie se odrážejí na místní a vnitrostátní úrovni. Právě tyto úrovně také prosazují rozhodnutí EU a přispívají k jejich tvorbě. Program musí tuto skutečnost zohledňovat, a proto by bylo vhodné najít pro tento účel nezbytné zdroje, přičemž evropský rozměr by měl zůstat prioritou nezávisle na tom, na jaké úrovni působí navrhovatel projektu (vnitrostátní či evropské). Takové kroky musí být uskutečnitelné i bez spolupráce s nadnárodními partnery. Je žádoucí podporovat rovněž – díky navýšení financování – navrhovatele projektů týkajících se účasti na rozhodovacím procesu EU, kteří působí na místní úrovni.

2.4 Výbor konstatuje, že činnosti organizací občanské společnosti mají zvláštní význam, když vládní krize, která je v mnohých případech velmi vážně zasáhla stejně jako nedostatek disponibilních zdrojů. Dlouhodobé administrativní granty proto v programu zaujímají obzvláště důležité postavení stejně jako podpora strukturovaného dialogu a kontrolních organizací a účast na řešení aktuálních evropských otázek. Program musí podpořit především opatření, nabyté znalosti a výsledky evropských roků 2011 až 2013 a stejně tak doporučení občanské společnosti, mimo jiné i sociálních partnerů.

⁽²⁾ COM(2011) 884 final.

⁽³⁾ Úř. věst. C 83, 30.3.2010.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 83, 30.3.2010.

2.5 Aktivní občanství a občanská angažovanost jsou logicky spojeny s činnostmi, které podporují výměnu informací a myšlenek a vedou k úvahám o společné identitě, hodnotách a historii. EHSV vítá navržené rozšíření kapitoly věnované v rámci programu historické paměti, tak aby zahrnovala rovněž uctění památky obětí nacistického režimu a totalitního komunismu, včetně období po roce 1953. Měla by se rovněž podpořit veřejná diskuse, která by do budoucna prosazovala ucelenější znalosti a učení o historii Evropy, přičemž je nutné zdůrazňovat význam společnosti pro sjednocení Evropy, jež byla po dlouhou dobu rozdělená. Zvláštní pozornost je třeba věnovat uvědomění historického vývoje u mládeže, které představuje společné základy, na nichž stojí osud, svoboda a prosperita EU.

2.6 EHSV zdůrazňuje, že na projektech a činnostech prováděných v rámci programu „Evropa pro občany“, zejména na projektech partnerství měst, by se měli spíše než pouze úředníci a zaměstnanci institucí podílet ve větší míře také občané. V případě, kdy uchazečem, který předkládá projekt, je veřejná správa, agentura či jakákoli instituce, jež získává největší část financí z daní, příspěvků či podobných zdrojů, je třeba nařídit povinné partnerství nejméně s jednou organizací občanské společnosti. Je třeba stanovit zvláštní podporu pro rozvoj nových partnerství, především pak partnerství mezi východem a západem.

3. Konkrétní připomínky

Koordinace programu „Evropa pro občany“ s ostatními programy

3.1 EHSV těší změny zapracované do původního návrhu, které předpokládají lepší spolupráci a koordinaci mezi programem „Evropa pro občany“ a ostatními programy, zejména těmi, které souvisejí se sousedstvím. Podle článku 11 návrhu a za účelem naplnění cílů strategie Evropa 2020 je rovněž nezbytná koordinace s programem Interreg a programy zaměřenými na média a mládež.

3.2 EHSV doporučuje, aby se bez prodlení pracovalo na koordinovaném poskytování informací k programu „Evropa pro občany“ a dalším programům EU, aby měl každý občan možnost dozvědět se na jednom místě o všech možnostech, které má k dispozici. Z veřejné konzultace⁽⁵⁾, kterou provedla Komise, vyplývá, že ne vždy jsou občané dobře seznámeni s druhem činností, jež jsou podporovány v největší míře, nebo s programem, který by měl být využit. Zvláštní pozornost je třeba věnovat mládeži.

3.3 Výbor stejně jako v případě dřívějšího stanoviska žádá, aby byla podstatně vylepšena koordinace, a to například zřízením stále interinstitucionální komory pro otázky aktivního občanství a občanské angažovanosti, v níž by byli seskupeni zástupci různých generálních ředitelství Evropské komise a ostatních orgánů EU⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ Výsledky on-line konzultace provedené Evropskou komisí (2010–2011).

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 28, 3.2.2006, s. 29–34.

Finanční hlediska

3.4 Financování programu je naprosto nedostatečné. I s vědomím, že navýšení rozpočtu programu „Evropa pro občany“ znamená v situaci současné krize finanční a politickou výzvu, EHSV trvá na tom, že tento program má naprosto zásadní význam, a upozorňuje, že je skutečně nutné několikanásobně navýšit prostředky, které jsou na něj vyčleněny, jelikož jejich stávající výše není dostatečná k dosažení hmatatelných výsledků na evropské úrovni⁽⁷⁾, a vyvolává zklamání dokonce i u dalších potenciálních autorů projektů. Aktuální výše vyčleněných prostředků může zpochybňovat význam účasti společnosti na rozhodovacím procesu a schopnost politických aktérů dodržet své závazky v oblasti provádění Lisabonské smlouvy.

3.5 Výbor vyzývá, aby byla uvážena otázka, zda je možné vyčlenit na program „Evropa pro občany“ dodatečné prostředky, které by byly čerpány především z prostředků, jež nebyly využity v průběhu programového období v rámci ostatních programů.

3.6 Aby se zajistila široká a inkluzivní účast na tomto programu, nedocházelo k diskriminaci malých organizací či organizací s omezenými finančními zdroji a zlepšila se účinnost a viditelnost programu v rámci Evropy, EHSV doporučuje podporovat rovněž malé projekty, které mají evropský rozměr. Oproti stávajícímu programu by bylo vhodné – zejména u projektů občanské společnosti – snížit minimální prahovou hodnotu jejich rozpočtu a objem spolufinancování, navýšit předběžné financování, zrušit povinnost spolupracovat se zahraničním partnerem a také snížit administrativní zátěž, přičemž je nutné zachovat nezbytnou kontrolu tam, kde je potřebná. V příštím programovém období je třeba organizacím občanů a občanské společnosti zaručit možnost překládat žádosti o granty malého rozsahu, aby samy nemusely investovat několik desítek tisíc eur do spolufinancování. Průměrná částka, se kterou se nyní počítá na projekt a která dosahuje 80 000 eur, vyvolává obavy. Při plánování programu je třeba pozorně vyhodnocovat a taktéž vylučovat další hlediska, kvůli nimž by mohla ustanovení programu diskriminovat některé navrhovatele projektů či cílové skupiny.

3.7 EHSV vyzývá Evropskou komisi, aby uvážila možnost udělovat specifickou podporu nebo vytvořit zvláštní kategorii pro projekty malého rozsahu v členských státech, v nichž je činnost organizací občanské společnosti v oblastech souvisejících s cílem programu obzvláště znevýhodněna nebo v nichž je slabá účast.

3.8 V průběhu nového programového období bude nutné nalézt způsob, jak do uplatňovaného spolufinancování započítávat dobrovolnou činnost⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Viz poznámka pod čarou č. 6.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 325, 30.12.2006, s. 46–52.

3.9 Posílení občanských činností a hodnot u nové generace Evropanů, to je výzva a úkol, které jsou pro budoucnost EU určující. Kromě jiného EHSV vyzývá Evropskou komisi, aby prostudovala možnost začlenit do programu „Evropa pro občany“ více projektů mládeže, které nejsou prováděny v rámci programu Erasmus pro všechny, zejména pak projektů iniciativy Mládež v pohybu. Projekty zaměřené na podporu společenské odpovědnosti podniků by rovněž mohly představovat nový tematický prvek.

Řízení a správa programu

3.10 Decentralizovaná správa programu je žádoucí, zejména v případě malých projektů zmíněných v odstavci 3.6. Komise se již zavázala, že v co největší míře zapojí zastoupení Komise v členských státech do propagace dotčeného programu⁽⁹⁾, bylo by však vhodné přešetřit možnosti obrátit se na zastoupení jiných struktur na vnitrostátní úrovni, a to včetně otázky řízení různých částí programu. Informování veřejnosti a správa programu jsou doplňkové činnosti. Další řešení by spočívalo ve stanovení možnosti realizovat více malých projektů za využití globálních grantů.

3.11 Správa programu musí být naprosto otevřená a transparentní. EHSV blahopřeje Evropské komisi ke konzultacím, které již provádí v rámci programu. Nicméně vzhledem ke zvláštní povaze programu je třeba stanovit možnost, aby byl do činnosti řídicího výboru programu zapojen Výbor regionů, EHSV a partneři strukturovaného dialogu a byl jim přiznán status experta, plnohodnotného člena, pozorovatele, aktivního pozorovatele či podobný status, anebo aby byla vytvořena formální či neformální interinstitucionální pracovní skupina, jež by se věnovala přípravě ročního programu. Tato ustanovení umožní zavést do praxe myšlenku partnerství a účinné výměny informací již od rané fáze rozhodovacího procesu. Tito zástupci by mimo to měli být zapojeni do všech fází hodnocení programu a jeho dalšího vývoje⁽¹⁰⁾.

3.12 Je třeba odstranit rizika, na něž upozornila občanská společnost, pokud jde o roční priority pracovního programu, krátkodobé činnosti či iniciativy *ad hoc*, které jednostranně nemohou ani zastít ani omezit základní cíle programu. Občanská společnost by měla mít možnost zvolit si sama náležitá témata svých projektů, která tyto cíle respektují.

3.13 EHSV vyzývá k zavedení systému hodnocení projektů ve dvou etapách. Počet žádostí zamítnutých z důvodu nedostatečného financování je ohromující. V současné době pouze přibližně každý dvacátý projekt se těší podpoře v rámci různých částí programu. Je nepřijatelné, aby v důsledku provádění programu docházelo u žádajících organizací k plýtvání zdroji, které by je poškozovalo a odporovalo základním cílům

programu. Mimo to by bylo vhodné v širší míře zavést lhůty pro předkládání projektů.

3.14 Pokud jde o plánování správních výdajů programu, které se zdají přemrštěné, neboť dosahují přibližně 11 % plánovaného rozpočtu pro celý program, EHSV vyzývá k zohlednění analýzy efektivity nákladů⁽¹¹⁾ a řešení navržených v tomto stanovisku za účelem snížení nákladů, zejména prostřednictvím globálních grantů, systému hodnocení ve dvou etapách atp.

3.15 EHSV doporučuje, aby byla v členských státech, v nichž ještě neexistují kontaktní místa pro program „Evropa pro občany“, taková kontaktní místa bezodkladně zřízena a aby byla posílena jejich činnost a viditelnost.

Efektivnost, udržitelnost a návratnost vzhledem k použitým prostředkům

3.16 Jak uznává Evropská komise a velmi vysoký počet zástupců občanské společnosti, které dotazovala⁽¹²⁾, v budoucnu by měl být program ještě důkladněji propojen s konkrétním rozhodovacím procesem a evropským politickým harmonogramem. EHSV pozitivně pohlíží na to, že jedním z kritérií pro výsledky stanovené v novém programu je počet a kvalita politických iniciativ, které byly vytvořeny v důsledku činnosti, jež program podpořil. Program tedy může podporovat uplatňování článku 11 SEU. Stejně tak EHSV vítá požadavek Komise týkající se výměny osvědčených postupů a shromažďování nápadů v otázce účasti společnosti⁽¹³⁾.

3.17 Všechny akce podpořené v rámci programu musí přinášet výsledky, jež vedou ke konkrétnímu využití, jsou trvalé, udržitelné a co nejvíce viditelné. Takových výsledků musí být dosaženo také během diskusí a krátkých schůzí občanů a rozvíjením vzájemných vztahů. Část akcí předsednictví by se například mohla přeměnit na pravidelná diskusní fóra mezi občanskou společností a orgány EU.

3.18 EHSV doporučuje, aby byla zvýšena dostupnost provozních grantů, zejména pak s důrazem na evropskou úroveň, ale rovněž na úroveň vnitrostátní, neboť právě tyto granty umožňují určité organizaci rozvíjet její celkovou kompetenci, posilovat její schopnosti účastnit se tvorby politik a rychle reagovat na nové výzvy⁽¹⁴⁾. Naproti tomu je časté, že granty na projekty jsou zaměřeny na specifické iniciativy, a zajistit jejich prostřednictvím udržitelnost, institucionální paměť a

⁽⁹⁾ COM(2011) 884 final.

⁽¹⁰⁾ Viz poznámka pod čarou č. 6.

⁽¹¹⁾ Podle stávajícího návrhu Evropské komise se celkový rozpočet programu „Evropa pro občany“ na období 2014–2020 zvýší na 229 milionů EUR, z čehož 206 milionů bude věnováno přímo na opatření realizovaná v rámci programu a 23 milionů na výdaje správního charakteru. Viz příloha dokumentu COM(2011) 884 final – 2011/0436 (APP).

⁽¹²⁾ Výsledky on-line konzultace provedené Evropskou komisí v letech 2010–2011.

⁽¹³⁾ COM(2011) 884 final.

⁽¹⁴⁾ Viz také Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, ředitelství D – rozpočtové záležitosti, *Financování nevládních organizací z rozpočtu Evropské unie* (studie), prozatímní znění, 2010.

kvalitu akcí je často složitější. Je zapotřebí ověřit průměrné částky, počet projektů a další ukazatele stanovené v příloze tohoto návrhu. Tyto body nesmějí pro menší organizace znamenat zdroj finanční či správní diskriminace vyplývající z použití vysokých prahů pro spolufinancování či dalších bodů. Bylo by rozumnější žádný neurčovat či stanovit jen nízkou minimální částku v poměru k objemu těchto grantů, aby se tak zvýšil počet těch, kdo je bude čerpat, či trvání přiznané podpory.

3.19 U důvěryhodných partnerů je vhodné široce využít dlouhodobé strukturální pomoci. Je rovněž žádoucí prodloužit maximální trvání projektů, vyžaduje-li to jejich povaha.

4. Další doporučení k návrhům předloženým Evropskou komisí

Tyto pozměňovací návrhy vyjadřují názor EHSV na některé základní aspekty programu. Aby bylo možné zohlednit úvahy vyjádřené v první části a zajistit vnitřní soudržnost textu, bude možná nezbytné provést další úpravy v obsahu návrhu, důvodové zprávě a v příloze návrhu.

4.1 EHSV doporučuje, aby ve čtvrtém bodě odůvodnění byla doplněna nebo odstraněna poznámka, že „evropská občanská iniciativa je jedinečnou příležitostí, jak občanům umožnit podílet se přímo na vytváření právních předpisů EU⁽¹⁵⁾“, neboť může vzbuzovat pochybnosti, pokud jde o uplatňování ostatních ustanovení Lisabonské smlouvy.

4.2 EHSV doporučuje nahradit ve čtvrtém bodě odůvodnění výraz „na úrovni Unie a na nadnárodní úrovni“ výrazem „na úrovni Unie a na nadnárodní úrovni a s ohledem na evropský rozměr na národní úrovni“ v souladu s odstavci 2.3 a 3.6 tohoto stanoviska.

4.3 EHSV vyzývá, aby v desátém bodě odůvodnění byla slova „nadnárodních projektů a činností“ nahrazena slovy „projektů a činností v rámci programu“ v souladu s odstavci 2.3 a 3.6 tohoto stanoviska.

4.4 EHSV navrhuje, aby čtrnáctý bod odůvodnění byl doplněn takto: „ve spolupráci mezi Komisí, členskými státy, Výborem regionů, Evropským hospodářským a sociálním výborem, partnery účastnicími se strukturovaného dialogu a jednotlivými zástupci evropské občanské společnosti“.

4.5 EHSV navrhuje, aby v šestnáctém bodě odůvodnění byly výrazy „které přímo souvisejí s politikami EU“ a „na formování politického programu EU“ nahrazeny výrazy „které přímo souvi-

sejí s politikami prováděnými v otázkách, jež přísluší do pravomoci Evropské unie“ a „na formování politického programu týkajícího se otázek, jež přísluší do pravomoci Evropské unie“.

4.6 Pro upřesnění připomínek uvedených v odstavci 3.13 tohoto stanoviska EHSV doporučuje doplnit druhou větu šestnáctého bodu odůvodnění dodatkem „jakož i výběrem návrhů projektů ve dvou etapách“.

4.7 EHSV navrhuje, aby článek 1 návrhu byl pozměněn takto: globální cíl: „podněcovat evropské hodnoty a evropskou identitu“. Spojení „evropské hodnoty a evropskou identitu“ je širší a obsáhlejší. Tyto změny je nutné provést rovněž v ostatních pasážích návrhu.

4.8 EHSV mimo to doporučuje nahradit v článku 1 slova „na úrovni Unie“ slovy „v záležitostech a otázkách, jež přísluší do pravomoci Unie“ v souladu s připomínkami vyjádřenými výše, a to s cílem potvrdit, že občanská angažovanost je nedělitelná a že o záležitostech týkajících se EU se nerozhoduje pouze na jediné úrovni.

4.9 EHSV doporučuje, aby v čl. 2 odst. 2 byl výraz „na úrovni Unie“ nahrazen výrazem „v záležitostech a otázkách, jež přísluší do pravomoci Evropské unie“ a stejně tak byla pozměněna část věty „a to zvyšováním míry, v jaké občané chápou proces tvorby politik Unie“ tak, aby zněla: „a to zvyšováním míry, v jaké občané chápou proces tvorby politik týkajících se otázek, jež přísluší do pravomoci Evropské unie, a míry jejich účasti na tomto procesu“.

4.10 EHSV doporučuje, aby čl. 3 odst. 2 byl doplněn a pozměněn takto:

- (3) podpora organizací, jejichž činnost slouží obecnému evropskému zájmu nebo má jasný evropský rozměr,
- (4) budování komunit a debaty o otázkách občanství, přičemž je třeba zapojit cílové skupiny za použití internetu a komunikačních technologií či společenských médií a taktéž posilovat evropský rozměr prostřednictvím dalších komunikačních kanálů a prostředků,
- (5) akce na úrovni Unie, a to ve zvláštních a odůvodněných případech. Odůvodnění: akce pořádané na úrovni Unie ne vždy představují přidanou hodnotu, jelikož se jich často účastní pouze již informovaní občané, kteří se angažují v evropských otázkách, a jejich výsledky neospravedlňují zvýšené výdaje, jež tyto akce vyžadují,

⁽¹⁵⁾ Viz poznámka pod čarou č. 13.

- (7) uvažování/debaty o společných hodnotách, jakož i o budoucnosti občanství Unie a možnostech účasti na určité věci,
- (8) iniciativy ke zvýšení povědomí o orgánech EU a jejich fungování, o občanských právech, zejména právech demokratických, stejně jako o procesu utváření politik, především pak politik EU, a to na vnitrostátní úrovni. Tyto iniciativy by měly usilovat o zapojování občanů do procesu utváření politik a do rozhodování na různých úrovních či v různých etapách,
- (11) podpora správních struktur a struktur v členských státech, které slouží k poskytování informací a poradenství v souvislosti s programem,
- (12) nový odstavec: granty pro způsobilé regiony či členské státy, v nichž je přístup k dalším zdrojům pro činnosti související s cíli programu omezen, nebo v nichž míra účasti občanů nedosahuje průměru.

4.11 Co se týče článku 4 návrhu, EHSV zdůrazňuje, že Komise by měla v co největší míře zamítnout veřejné zakázky, které nejčastěji vedou k pořádání ambiciózních a nákladných kampaní pro budování vztahů s veřejností, jež jsou ale svou náplní občanům vzdálené. Je třeba zajistit, aby veškeré činnosti byly maximálně otevřené vůči všem účastníkům programu.

4.12 EHSV doporučuje doplnit článek 6 v souladu s tímto stanoviskem, zejména odstavcem 2.6.

4.13 Mělo by se zvážit, zda by nebylo vhodné vypustit v článku 8 ustanovení, podle něhož jsou pro účely programu každý rok definovány nové priority, nebo zmírnit formulaci uvedeného článku.

4.14 EHSV doporučuje doplnit článek 9 následovně: „3. je třeba stanovit možnost, aby byli do činnosti řídicího výboru programu aktivně zapojeni zástupci Výboru regionů, Evropského hospodářského a sociálního výboru a partnerů účastníků se strukturovaného dialogu a byl jim přiznán status experta, plnohodnotného člena, pozorovatele, aktivního pozorovatele či podobný status, anebo aby byla vytvořena formální či neformální interinstitucionální pracovní skupina, jež by se věnovala přípravě ročního programu“.

4.15 EHSV doporučuje doplnit článek 10 následovně: „Subjekty uvedené v článku 9 návrhu musí být široce zapojeny do všech fází hodnocení programu a jeho dalšího vývoje.“

4.16 EHSV navrhuje, aby čl. 14 odst. 2 byl doplněn takto: „pravidelně předkládá zprávu Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.“ EHSV doporučuje, aby na začátek čl. 14 odst. 3 bylo doplněno slovo „zejména“ („Komise zejména ...“).

4.17 EHSV navrhuje doplnit kapitolu 2 přílohy („Řízení programu“) tak, aby uváděla, že je možné a žádoucí zapojit do správy různých částí programu zastoupení Evropské komise v členských státech či jiné struktury na vnitrostátní úrovni, o nichž se domnívá, že jsou způsobilé podílet se na jejich správě.

4.18 Co se týče kritérií hodnocení uvedených v příloze, EHSV zdůrazňuje a zvláště podporuje myšlenku, že by bylo třeba zvýšit finanční závazky v zemích či regionech, v nichž jsou zdroje určené na realizaci cílů programu omezené nebo nepřístupné, anebo ve kterých je podle ukazatelů slabá účast.

4.19 Pokud jde o odstavec 2.2.1 k „legislativnímu finančnímu výkazu k návrhům“, EHSV kategoricky odmítá poznámku, že účast malých a středních organizací na programu představuje pro jeho řízení riziko, a doporučuje, aby byla od nyníjska vypuštěna. V souladu s úvahami uvedenými výše je třeba poznamenat, že tato seskupení jsou velmi vhodnými prostředníky pro zajištění účasti občanů a že je nutné je všemi možnými prostředky povzbuzovat k tomu, aby se zapojila do tohoto programu, zejména tím, že jim bude usnadněno předkládat a řídit projekty, přičemž je zapotřebí snížit minimální prahovou hodnotu, jíž musí dosahovat jejich rozpočet, umožnit jim, aby se projektu nemusel účastnit žádný zahraniční partner v případě, že to není objektivně nezbytné, a také snížit objem spolufinancování.

4.20 EHSV požaduje, aby byl přezkoumán počet projektů definovaných v přílohách pro účely různých činností, stejně jako jejich míra financování, a to tak, aby byly zohledněny požadavky vyjádřené v tomto stanovisku s cílem zlepšit dostupnost projektů pro menší a střední organizace, a dále aby byla vytvořena jedna nebo více kategorií specificky určených pro malé projekty, jež jim zajistí lepší dostupnost provozních grantů, prodloužení maximálního trvání projektu, které musí respektovat, atd.

V Bruselu dne 11. července 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON